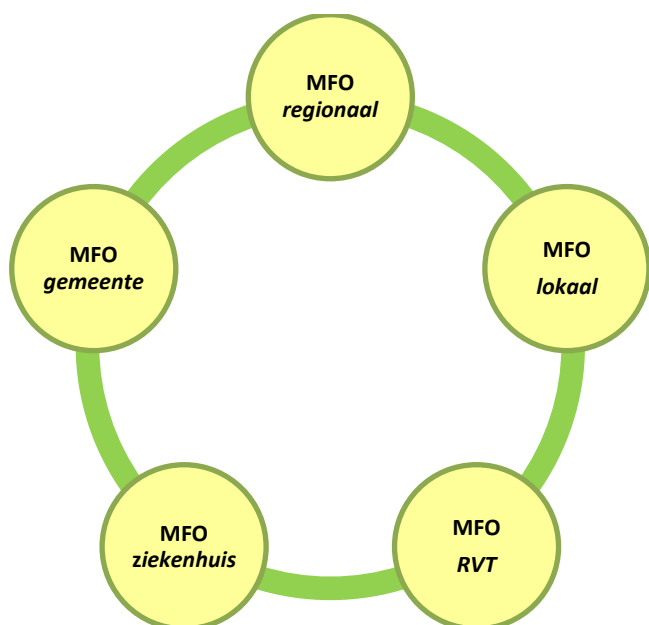

MFO

medisch farmaceutisch overleg

Interdisciplinair overleg voor meer farmaceutische zorg:

1. MFO regionaal
2. MFO gemeentelijk
- 3. MFO lokaal**
4. MFO RVT
5. MFO Ziekenhuis

Coolen Paul, Apotheker

www.paulcoolen.be

versie: 15 juni 2010

Medisch Farmaceutisch Overleg: MFO

- A. Inleiding
- B. Wat is MFO ?
- C. Hoe ?
- D. Een getuigenis
- E. Stappenplan voor opstart

A. Inleiding:

De laatste decennia hebben de verschillende medische zorgverleners (artsen, apothekers, tandartsen, verpleegkundigen, kinesisten...) redelijk onafhankelijk van elkaar gewerkt. Goede samenwerking en overleg heeft nochtans veel voordelen. Hier wordt de laatste jaren meer nadruk op gelegd onder andere via het model MFO.

In deze brochure tracht ik een situatieschets te maken van de huidige toestand en te kijken wat MFO in zijn verschillende vormen hierin kan betekenen met extra aandacht voort MFO lokaal.

Apothekers en artsen: hoe zit dat ?

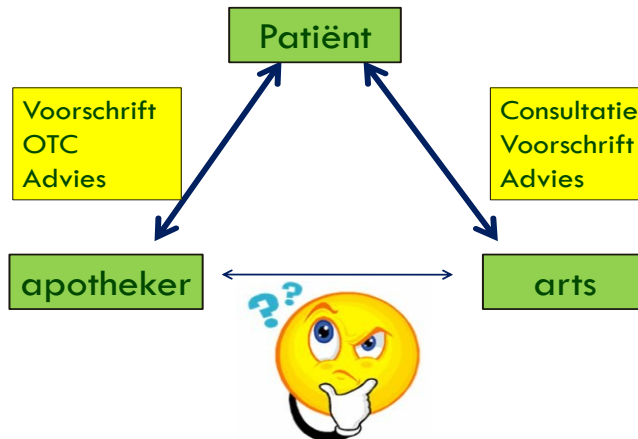
- Soms: goed, gemoedelijk, regelmatig contact
- Soms: weinig contact, vooroordelen, irritatie

Welke contacten ?

1. Klassiek:
  - Telefonisch, mail, fax
  - Via patiënt
  - In de apotheek, bij de arts (kabinet)

2. Vooruitstrevend:
  - LOK-avonden artsen: bv. apotheker geeft les over bereidingen aan artsen
  - Lesavonden apothekers: bv. arts geeft les tijdens IPSA-avond aan apothekers.
  - Symposia rond gemeenschappelijke onderwerpen
  - LMN: lokale multidisciplinaire netwerken
  - Gezamenlijke informele activiteiten: receptie, sport, ontspanning
  - **MFO**

Vaststelling

---

opm.: OTC= "over the counter", vrij verkochte geneesmiddelen

Valkuilen:

- Communicatie via patiënt: opgelet !
- Apotheeker en arts spreken niet dezelfde taal naar patiënt
- Elkaars opponenten, vooroordelen
- Te weinig communiceren

Kansen:

- Direct communiceren
- Aangepast communiceren:
  - tel., mail, fax
  - Persoonlijk
- Zelfde taal naar patiënt toe
- Regelmatig overleg
- Regelmatig informeel samenkomen
- kortom: samenwerken !

Vaststelling

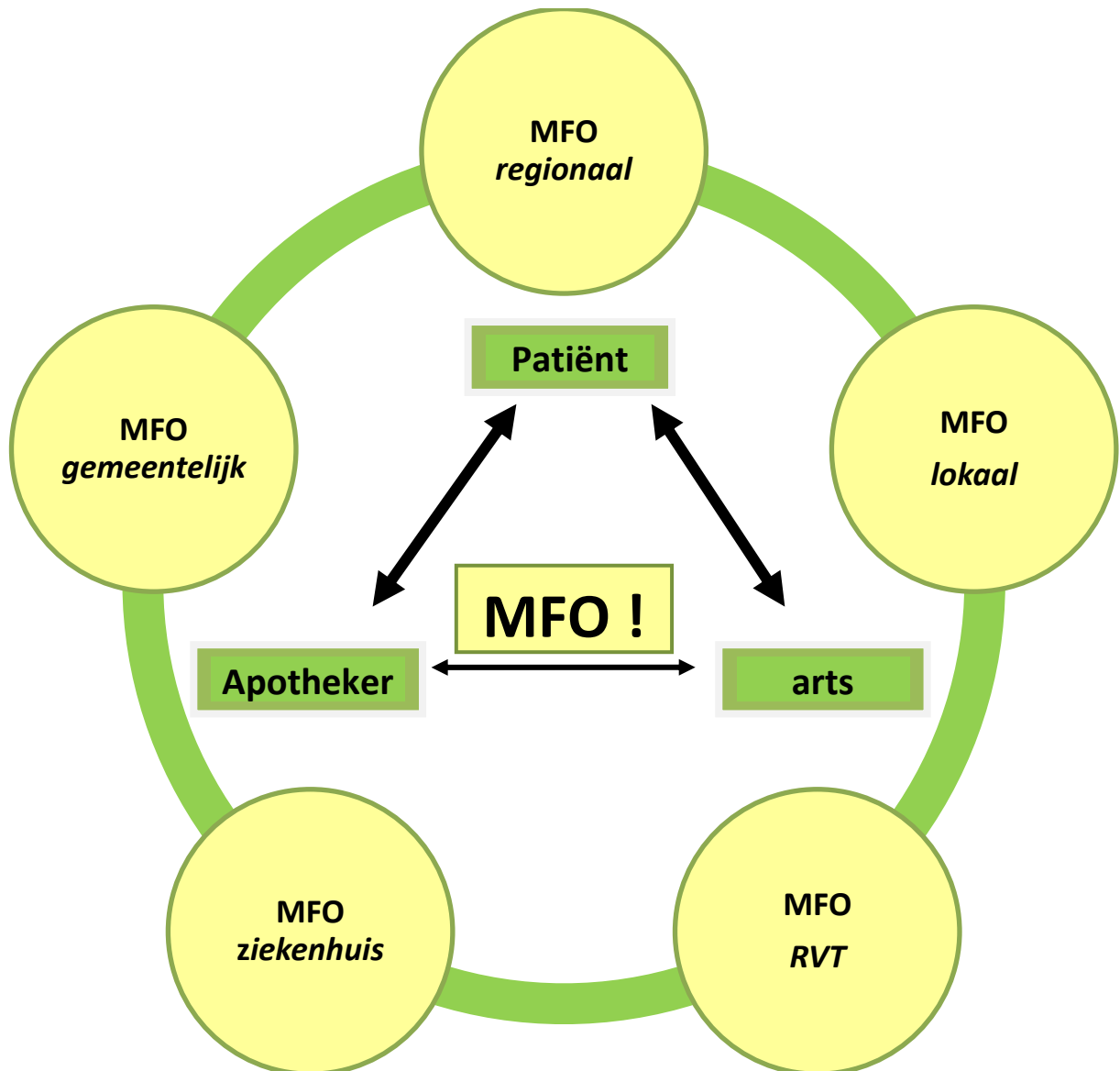
MFO

Medisch farmaceutisch overleg !

B. Wat is MFO ?

Er zijn meerdere niveau's of domeinen mogelijk:

1. MFO regionaal
2. MFO gemeentelijk
3. MFO lokaal
4. MFO RVT
5. MFO Ziekenhuis

In deze tekst heb ik het vooral over MFO Lokaal

M = medisch

genezing, gezondheid, preventie

Bv. de apotheker meldt overmatig gebruik van Imodium® aan de arts: mogelijk ernstige darmziekte

Bv. een arts en apotheker werken samen ivm CNI en thuisbloeddrukmeting (zorgtraject)

F = Farmaceutisch

- Juist gebruik GM, misbruik
- Tegenindicatie bij bepaalde ziektebeelden en geneesmiddelen
  - Perdolan® comp. co(200mg aspirine) en Marcoumar®
  - OTC die niet kunnen bij bepaalde ziektebeelden: bv. Nurofen® en maagulcus
  - Sinutab® en HB (pseudoefedrine)
- Medisch shoppen: VS bij meerdere artsen

O = Overleg

Valkuil:

- dadelijk starten met “zware” dossiers
- overleg wordt gedomineerd door 1 groep
- Oeverloze discussies, ongestructureerd...

Kans: ruimte voor wederzijds overleg

- “Open” agenda
- Toch voldoende gestructureerd en goed voorbereid
- Eerst knelpunten oplossen: substitutie (mag nl. niet), zonder VS afleveren, onduidelijke VS, foutieve VS, misverstanden...
- Dan overgaan naar andere onderwerpen

Mogelijke onderwerpen:

- Misbruik en verslavingen
- Verminderen fouten in aflevering
- Gelijk stemmen van communicatie arts-apotheker
- Verbeteren informatiedoorstroming: Hoe? Wanneer? Wijze?
- Medicatieprofielen: interacties, nevenw., tegenindicaties
- OTC en VS “samen brengen”: interactie? Dubbel? Tegenstelling?
- Prijsaspect: generisch, VOS, bereidingen
- Gepast doorverwijzen
- Voorstellen gamma’s apotheek: bandagisterie, toestellen, incontinentie, hulpmiddelen...
- Zorgtrajecten: diabetes, CNI
- Campagnes rond preventie, juist GMgebruik
- ontslagprocedures uit ziekenhuis: medicatie, informatieoverdracht

- problemen rond attesten: voorthelpen, aanvragen, patiënt informeren over elke attestmogelijkheid?

Kernwoorden:

- openheid, luisteren en spreken, creatief, vernieuwend, samenwerken, interactie
- professioneel, formeel en informeel, regelmatig, MFO en tussentijds contact, agenda en verslag
- patiëntgericht, voldoen aan behoefte van arts en apotheker, oplossingsgericht...

En zoveel meer !

Waarom MFO lokaal naast MFO gemeentelijk/regionaal?

Beide vormen hebben hun voordelen.

MFO gemeentelijk/regionaal tracht alle artsen en apothekers te bereiken. Een beperkte delegatie vertegenwoordigt de gemeente en stuurt de besluiten naar de achterban door. Als iedereen aanwezig is, wordt overleg erg moeilijk. Voor een gemeente als Heusden-Zolder spreken we dan over 40 aanwezigen artsen en apothekers. Deze vorm leent zich ook uitstekend voor info- of lesavonden die door de hele groep kan aanhoort worden met mogelijkheid tot vraagstelling en informeel contact achteraf.

MFO lokaal is overleg in beperkte groep (bv. 8-15) waarbij elke arts of apotheker (of andere zorgverstreker) aanwezig is. Het is een compleet en eerder persoonlijk overleg waarbij het onderling contact van groot belang is. Elke deelnemer neemt deel aan het overleg en hoort persoonlijk de besluiten. Een verslag verduidelijkt en bestendigt. Door dit persoonlijk contact verbetert nadien de communicatie aanzienlijk wat reeds merkbaar was na een eerste MFO lokaal. Ook eerder lokale problemen komen hier eerder aan bod.

C. MFO lokaal: hoe ?

Timing:

- Aangepast tijdstip: bv. middag
- Beperken: max. 1.5-2u
- Stipt beginnen, op tijd eindigen
- Om de x maanden: 3 ?
- Vooraf data voor 1 jaar vastleggen

Indeling:

1. Inleiding: kennismaking, lijst aanwezigen (tel., mail), uitleg MFO, agenda vorige keer

2. Midden:

- Rondvraag naar verwachtingen en onderwerpen: behandeling, afspraken (1ste MFO)
- Overlopen verslag vorige vergadering, verduidelijken, opmerkingen... (vlg. MFO's)
- Geagendeerde onderwerpen: behandeling, afspraken
- Varia

3. Slot: individuele rondvraag, afspraken overlopen, vastleggen volgende data

4. Informele babbel

Regio bij lokaal MFO

Afgebakend gebied: een herkenbare kernzone waarin de artsen en apothekers actief zijn en de meerderheid van de patiënten wonen.

In sommige buurten is dit niet evident: langs grote verbindingswegen, geen dorpskern... MFO lokaal is dus vooral in kernen en herkenbare woonbuurten van toepassing.

Wie?

- Alle apotheken (ev. meerdere apothekers) en artsen
- Later: tandartsen, verpleegkundigen, kinesisten...

Locatie:

- Plaatselijk, gemakkelijk bereikbaar, privé
- Tafelopstelling: kring, vierkant, rechthoek → visueel contact
- Broodjes/koffie/frisdrank, geen maaltijden, eten ≠ spreken (tenzij nadien)

Administratie/begeleiding

- Vooraf uitnodigen + agenda (mail)
- ook de wachtdienstverantwoordelijke (apotheken) en voorzitter huisartsenkring mailen: zij sturen dit verder naar alle leden (transparantie)
- Agenda laten bepalen door alle leden en het moment zelf.
- Verslag (laten) maken, mail
- 1 persoon (bege)leidt, 1 persoon notuleert.
- idee: voorzitterschap en secretariaat laten wisselen: apotheker – arts?
- Delen van de kosten, subsidie?

Communicatie via 2 sporen

1. MFO
2. Tussentijds:
  - Via welk kanaal?: tel., mail, fax, persoonlijk
  - Apotheker aanstellen voor tussentijdse mails: ontbrekende prod., opnieuw voorradig, nuttige info, nieuwe wetgeving...
  - Arts aanstellen: medische info, vragen, nuttige info, nieuwe wetgeving...
  - Elke arts, apotheker naar groep: melden van misbruik, verslaving...

D. Een getuigenis

Zolder Dorp:

- Datum en plaats: 22 april, rusthuis, 12u30 – 14u
- Afgebakend gebied: Zolder Dorp
- 2 apotheken en 10 artsen: totaal 12 aanwezig (4 apothekers, 8 artsen)
- Verslaggeving: student 5de j Farmacie UA
- Partners: KLAV, APB, KULeuven, HAK Heusden-Zolder-Koersel, wachtkring apothekers, LMN, Rusthuis, Gemeente

opm.:

KLAV = Koninklijke Limburgse Apothekers Verbond, www.klav.be

APB = Algemene Pharmaceutische Bond, www.apb.be

HAK = Huisartsenkring, www.hkhzk.be

LMN = Lokaal Multidisciplinair Netwerk

MFO lokaal: Zolder Dorp, een sfeerbeeld:

E. Stappenplan voor opstart

Het eerste MFO lokaal in Zolder was erg geslaagd. Alle deelnemers, artsen en apothekers, waren tevreden. De voorafgaande communicatie met de collega's apothekers was echter onvoldoende. Het is tijdens de jaarlijkse wachtdienstvergadering ter sprake gekomen en het idee werd goed bevonden maar er was te weinig overleg. De communicatie rond de concept is dus erg belangrijk.

Daarom dit mini-draaiboek voor een nieuwe opstart MFO lokaal en ook voor het vervolg van het bestaande MFO Zolder.

Overleg op niveau van de wachtdienstkring (apothekers) en huisartsenkring

- eerst zorgen voor een goede samenwerking en verstandhouding
- 2 vormen van MFO bespreken:
  1. MFO gemeentelijk (vroegere IOGA)
  2. MFO lokaal
- te bespreken: timing, aanwezig, onderwerpen, samenwerking, transparantie...

Opstart van MFO gemeentelijk

bestaat reeds in Heusden-Zolder onder de naam IOGA

timing

aanwezige apothekers en artsen (beperkte groep)

....

Opstart van MFO lokaal

- afbakening kerngebied waar bv. 2/3 van patiënten wonen en zorgverleners actief zijn
- verzamelen gegevens apothekers, artsen...
- contact leggen met apothekers en artsen: interesse, locatie, timing, onderwerpen...
- vastleggen datum en agenda
- collega's apothekers uit gemeente enkele weken vooraf verwittigen
- indien interesse: wachtdienstverantwoordelijke of (indien belet) collega als getuige laten aanwezig zijn; ook artsen uit andere buurten kans geven om deel te nemen.
- MFO lokaal: samenkomst
- Verslag maken en opsturen naar alle deelnemers met cc wachtdienstverantwoordelijke (apotheken) en voorzitter huisartsenkring.

Samenwerking:

